

Sygn. akt II Ca 92/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Legnicy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Sylwia Kornatowicz (sprawozdawca)
Sędziowie:	SO Jolanta Pratkowiecka SR del. Joanna Pasak
Protokolant:	sekr. sąd. Małgorzata Zielińska

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2013 roku w Legnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa M. K. (1), K. K. (1) oraz małoletniego M. K. (2) reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową M. K. (1)

przeciwko stronie pozwanej (...) S.A. V. (...) w W.

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Złotoryi

z dnia 22 listopada 2012 roku

sygn. akt I C 306/12

I. **oddala apelację;**

II. **zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki M. K. (1) kwotę 1.200 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

Sygn. akt II Ca 92/13

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Złotoryi wyrokiem z dnia 22.11.2012 r. w sprawie sygn. akt I C 306/12 zasądził od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powódki M. K. (1) zadośćuczynienie w kwocie 50.000 zł oraz odszkodowanie w wysokości 25.000 zł, tj. świadczenia za krzywdę i szkodę, doznane na skutek śmierci córki K. K. (2) w wyniku wypadku komunikacyjnego, spowodowanego przez sprawcę ubezpieczonego od odpowiedzialności cywilnej u strony pozwanej.

Sąd ustalił, że w dacie zdarzenia, czyli 8.10.2008 r. K. K. (2) liczyła 13 lat. Zmarła na miejscu wypadku po potrąceniu przez samochód w trakcie powrotu do domu ze szkoły. Dziewczynka była jednym z trojga dzieci powódki, nie sprawiała żadnych problemów wychowawczych. M. K. (1) na wiadomość o śmierci córki doznała wielkiej rozpacz i smutku. Leczyła się psychiatrycznie i zażywała środki farmakologiczne. Straciła energię i aktywność życiową oraz chęć do życia, załamała się, popadła w przygnębienie. Pojawiają się u powódki ostre napady lękowe, bezsenność i depresyjność, ma trudności w codziennym funkcjonowaniu. M. K. (1) nie pogodziła się ze stratą córki, na której pomoc w przyszłości, jako dorosłej, liczyła.

W ocenie Sądu Rejonowego na skutek śmierci córki sytuacja życiowa powódki uległa znacznemu pogorszeniu w rozumieniu art.446§3 k.c., co uzasadnia przyznanie powódce stosownego odszkodowania, obok zadośćuczynienia z art.446§4 k.c. Sąd wskazał, że rozumiane tak znaczne pogorszenie sytuacji życiowej należy odczytywać nie tylko w aspekcie materialnym, ale w szerszym kontekście, uwzględniającym pozaekonomiczne przesłanki, określające zmienioną sytuację bliskich członków rodziny zmarłego. W przypadku powódki pogorszenie takie polega na samym fakcie utraty dorastającej córki, mającej być w przyszłości wsparciem dla matki, a także na osłabieniu aktywności życiowej powódki, co skutkuje utratą możliwości polepszenia warunków życia w przyszłości. Ma to tym większe znaczenie, że M. K. (1) nie może liczyć na pomoc i wsparcie męża, który nadużywa alkoholu.

Strona pozwana wniosła apelację od powyższego wyroku w części uwzględniającej powództwo o odszkodowanie w kwocie 25.000 zł. Skarżąca zarzuciła naruszenie art.446 §3 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie tego przepisu wskutek nieprawidłowego uznania, że powódka poniosła przewidzianą w tej normie szkodę majątkową. Zdaniem strony pozwanej M. K. (1) nie wykazała tego rodzaju uszczerbku, natomiast Sąd Rejonowy przyznał jej odszkodowanie w oparciu o te same, niemajątkowe przesłanki, które uzasadniały zasądzenie zadośćuczynienia z art.446§4 k.c. Wprowadzenie tej instytucji do porządku prawnego winno skutkować zawężeniem wykładni art.446§3 k.c. do przypadków wyłącznie ekonomicznych następstw śmierci osoby najbliższej. W oparciu o takie zarzuty i argumenty strona pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w zakresie odszkodowania w kwocie 25.000 zł z odsetkami.

Sąd Okręgowy, przyjmując za własne prawidłowe ustalenia faktyczne poczynione w pierwszej instancji, zważył, co następuje:

Apelacja nie podlega uwzględnieniu.

Sąd Rejonowy prawidłowo zastosował prawo materialne, nie dopuszczając się obrazy art.446§3 k.c. Okoliczności niniejszej sprawy uzasadniają przyjęcie, że śmierć córki wywołała znaczne pogorszenie sytuacji życiowej powódki M. K. (1). Jak słusznie wskazał Sąd Rejonowy, pogorszenie to ma dotyczyć sytuacji materialnej, a jednocześnie uwzględnia aspekty pozaekonomiczne, jednakże nie w takim znaczeniu, jakie bierze się pod uwagę przy określaniu zadośćuczynienia za krzywdę, lecz w zakresie, w jakim obiektywnie rzutują one na sytuację majątkową osoby najbliższej zmarłego. Chodzi zatem o uwzględnienie ogółu czynników, składających się na położenie życiowe takiej osoby, w tym nie tylko pogorszenie obecnej sytuacji materialnej na skutek śmierci osoby najbliższej, ale także utratę realnej możliwości polepszenia warunków życiowych czy choćby ich stabilizacji.

W sytuacji M. K. (1) przesłanki te zostały niewątpliwie spełnione. Jak wynika z opinii psychologicznej, u powódki występują liczne zaburzenia emocjonalne i depresyjne. Po śmierci dziecka ma ona trudności z powrotem do normalnego funkcjonowania, nie może skupić się na prostych czynnościach. Aktywność życiowa powódki została poważnie osłabiona, przez co jest jej ciężko zmagać się z trudnościami dnia codziennego. W przypadku M. K. (1) bardzo istotną okoliczność stanowi jej sytuacja rodzinna, mianowicie brak wsparcia i realnej pomocy ze strony męża, a ojca dzieci, który nadużywa alkoholu, przez co ciężar odpowiedzialności za byt rodziny, w tym dwójki dzieci, skupia się na powódce. Taka sytuacja wymaga od niej dużego wysiłku emocjonalnego i fizycznego, który sam w sobie jest dużą trudnością, a wobec utraty aktywności życiowej wskutek ogromnej traumy po śmierci córki sprostanie potrzebie tego wysiłku stanowi dla powódki poważny problem. Pomijając więc już nawet oczekiwaną w niedalekiej przyszłości pomoc ze strony zmarłej K., należy stwierdzić, że sytuacja życiowa M. K. (1) uległa znacznemu pogorszeniu – ma ona, przy

konieczności zmagania się z nałogiem alkoholowym męża, mniej sił niezbędnych do należytego zadbania o rodzinę, co przekłada się na jej możliwości majątkowe i zarobkowe, a więc na sytuację materialną, którą trudno będzie polepszyć czy ustabilizować. Analizując opinię psychologiczną i zeznania powodów można z całą stanowczością przyjąć, że gdyby nie śmierć córki, to M. K. (1) byłaby w stanie lepiej zadbać o zaspokojenie potrzeb swoich i dzieci, przez co znajdowałaby się w znacznie lepszej sytuacji życiowej, w tym materialnej. Powódka znalazłaby w sobie normalne siły i typową dla człowieka motywację do przezwycięzania trudności oraz walki z problemami, co obecnie jest dla niej bardzo trudne i rzutuje na brak stabilizacji położenia życiowego. Zważywszy na istotnie zaburzony stan psychiczny powódki i opisane przez psychologa negatywne czynniki wpływające na proces jej zdrowienia, należy stwierdzić, że sytuacja powódki uległa nie krótkotrwałemu pogorszeniu, lecz niekorzystnej zmianie na długi czas, co świadczy o znacznym, a nie tylko doraźnym pogorszeniu warunków życia M. K. (1).

W takim stanie rzeczy Sąd Okręgowy nie podzielił zarzutów apelacji, dochodząc do wniosku, że w konkretnym przypadku powódki M. K. (1), szczególnie źle znoszącej traumę po śmierci dziecka i obciążonej sytuacją rodzinną, naznaczoną nałogiem alkoholowym męża i ojca jej dzieci, spełnione zostały przesłanki przyznania odszkodowania na mocy art.446§3 k.c. U podstaw tego świadczenia leży nie okoliczności właściwe dla subiektywnego odczuwania krzywdy, uzasadniającej zadośćuczynienie, lecz kryteria obiektywne, wynikające z oceny sytuacji życiowej powódki przed śmiercią córki i po jej nagłej stracie. Dlatego apelacja strony pozwanej jest chybiona i jako taka podlega oddaleniu w oparciu o art.385 k.p.c.

Orzeczenie o kosztach instancji odwoławczej zapadło na podstawie art.98§1 k.p.c. w zw. z art.391§1 k.p.c. oraz §6 pkt 5 w zw. z §12ust.1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (..).